

Bantegastraat/ Schoolstraat Lemmer

Toelichting watertoets

projectnr. 218927
revisie 01
14 april 2010

Opdrachtgever
StuHorst vastgoed bv
Rokin 34-V
1012 KT AMSTERDAM

datum vrijgave
14 april 2010

beschrijving revisie 01
definitieve rapportage

goedkeuring
M. van Bergen

Vrijgave
A. Schuphof

	Inhoud	Blz.
1	Inleiding	3
2	Huidige situatie	5
2.1	Plangebied	5
2.2	Bodemopbouw en geohydrologie	6
2.3	Waterhuishouding	8
2.4	Riolering	9
2.5	(On)mogelijkheden plangebied	9
3	Beleidskader	10
4	Toekomstige situatie	12
4.1	Ontwerp	12
4.2	Negatieve effecten en compenserende maatregelen	13
4.3	Oplossingsrichtingen	13
5	Conclusies en Aanbevelingen	14
	Bijlagen	
	Bijlage I Waterparagraaf	
	Bijlage II Beleidskader	
	Bijlage III Ligging peilbuis B15F0275	
	Bijlage IV Schema meldings-/ vergunningsplicht	

1 Inleiding

Voor u ligt het rapport 'Toelichting watertoets Bantegastraat/ Schoolstraat te Lemmer'. Het rapport is opgesteld door Ingenieursbureau Oranjewoud (in opdracht van StuHorst Vastgoed BV) en beschrijft het proces en de achtergronden van de gevolgde watertoets-procedure. Hiermee vormt het rapport de basis voor de waterparagraaf. De waterparagraaf is weergegeven in bijlage I. Deze waterparagraaf kan worden toegevoegd aan de ruimtelijke onderbouwing voor het bestemmingsplan(wijziging).

Aanleiding

Voor de geplande ontwikkeling van een supermarkt aan de Schoolstraat (hoek Bantegastraat) te Lemmer dient een watertoets te worden uitgevoerd. Dit is sinds 2002 een verplicht onderdeel bij het opstellen of wijzigen van bestemmingsplannen. De resultaten van de doorlopen watertoets dienen (middels de waterparagraaf) te worden opgenomen in (de ruimtelijke onderbouwing van) het bestemmingsplan. Dit bestemmingsplan dient te voldoen aan de Wet ruimtelijke ordening zoals die per 1 juli 2008 van kracht is geworden.

Doel

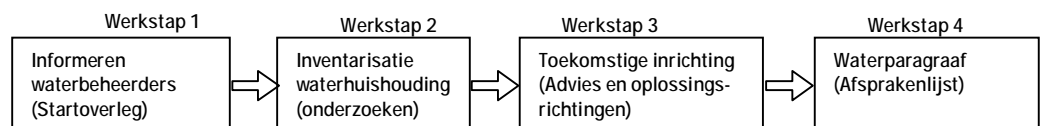
De watertoets is in essentie een procesinstrument met als doel te komen tot een betere inbreng van wateraspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. De watertoets heeft tot doel om te komen tot een goed functionerend en beheersbaar ontwerp van de waterhuishouding en de riolering van het plangebied, dat aansluit op het vigerende beleid van het rijk, de provincie, het waterschap en de gemeente. Daarom wordt water vroegtijdig in het ruimtelijk planproces opgenomen en kunnen eventuele kansen of knelpunten vroegtijdig worden gesignaleerd.

Om te komen tot een goed ontwerp en om eventuele kansen of knelpunten vroegtijdig te signaleren, dient een drietal deelvragen beantwoord te worden. Het betreft de onderstaande deelvragen:

1. Wat zijn de kenmerken van het huidige watersysteem en welke mogelijkheden bestaan er voor de toekomstige inrichting van het gebied?
2. Wat is het effect van de voorgenomen ontwikkeling op het watersysteem en moeten er negatieve effecten worden gecompenseerd?
3. Welke wensen/ eisen worden er vanuit het beleid aan de toekomstige inrichting van de waterhuishouding en riolering gesteld (zie werkwijze)?

Proces/ Werkwijze

Om de bovenstaande vragen te beantwoorden is een werkwijze gevolgd, die is afgestemd op de handreiking Watertoets¹. Dit betekent dat de waterbeheerders (gemeente en waterschap) een actieve rol hebben vervuld binnen het proces. Gezamenlijk zijn de werkstappen uit Figuur 1.1 doorlopen.

Figuur 1.1 - Werkwijze watertoets

¹ De 'Handreiking watertoets 2', 2004 en Handreiking watertoets 2004 - De ruimte voor water in beeld, 2004

Werkstap 1

Begonnen is met het op de hoogte stellen (telefonisch) van de betrokken waterbeheerders van de voorgenomen ontwikkeling. Ook zijn er tijdens de gesprekken afspraken gemaakt over het vervolgtraject. Voor de locatie Bantegastraat/ Schoolstraat te Lemmer is gesproken met waterschap Wetterskip Fryslân en de gemeente Lemsterland (dhr. H. Blokland). Verder is het beleid van de waterbeheerders besproken en zijn de uitgangspunten en eisen van de waterbeheerders ten aanzien van het plangebied vastgesteld.

Werkstap 2

In werkstap 2 is een waterhuishoudkundige analyse uitgevoerd. Hiervoor is de huidige situatie vastgesteld (op basis van literatuur) en zijn de (on)mogelijkheden van het plangebied ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling inzichtelijk gemaakt.

Werkstap 3

In werkstap 3 is de toekomstige inrichting en het effect ervan op het watersysteem beschreven. Tevens is hier een advies gedaan over de wijze waarop de compenserende maatregelen en de eisen vanuit het vigerende beleid in het ontwerp moeten worden opgenomen om het systeem op orde te krijgen.

Werkstap 4

Als laatste stap is een conceptwaterparagraaf opgesteld. Hierin is het gevolgde proces samengevat en zijn de randvoorwaarden voor het toekomstige ontwerp vastgelegd. De conceptwaterparagraaf kan door de gemeente overgenomen worden voor het bestemmingsplan.

Leeswijzer

De bovenstaande werkwijze heeft geresulteerd in een viertal hoofdstukken, waarbij de belangrijkste punten zijn samengevat in het laatste hoofdstuk 'conclusies en aanbevelingen'. Voor de selectieve lezer is het rapport als volgt opgebouwd.

Hoofdstuk 2 omvat een beschrijving van de huidige situatie. Deze richt zich allereerst op het aanwezige watersysteem en waterketen. De beschrijving van de huidige situatie maakt enerzijds inzichtelijk welke (waterhuishoudkundige) mogelijkheden er bestaan voor de toekomstige inrichting, anderzijds geldt de huidige situatie als referentiebeeld voor de effectbeschrijving van de toekomstige waterhuishouding en riolering. In hoofdstuk 3 is de toekomstige inrichting beschreven en de effecten hiervan op het watersysteem. Hierbij zijn de eisen vanuit het vigerende beleid opgenomen (Bijlage II) op basis waarvan de toekomstige waterhuishouding dient te worden ontworpen. Hoofdstuk 4 bevat de conclusies en aanbevelingen.

Status

Voorliggend rapport betreft een definitieve rapportage. Op basis van deze rapportage is een informeel wateradvies aangevraagd bij het waterschap. Het waterschap heeft aangegeven te kunnen instemmen met hetgeen beschreven in de rapportage/ waterparagraaf.

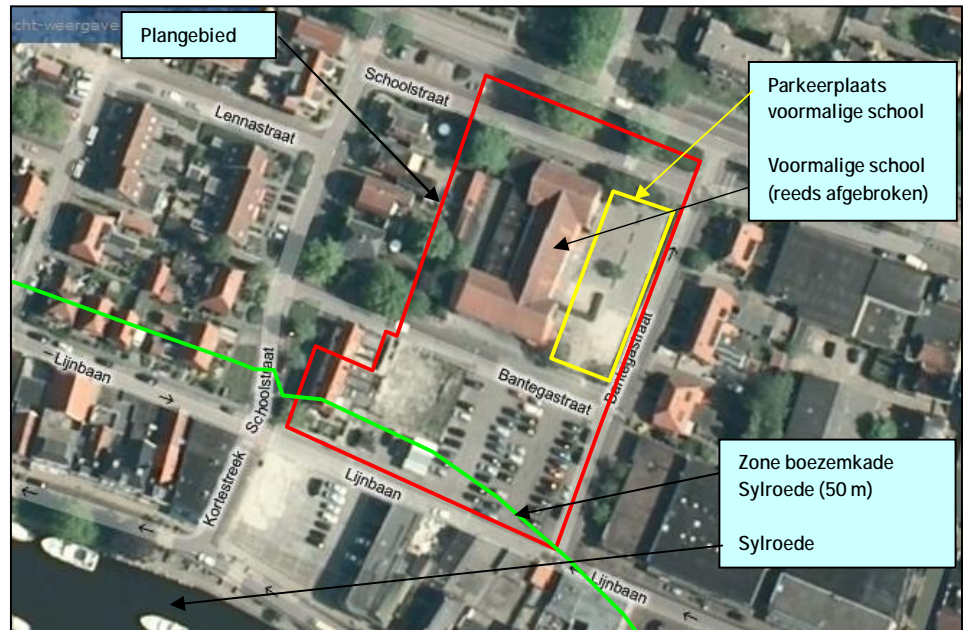
2 Huidige situatie

Bij de watertoetsprocedure is het belangrijk om de geohydrologische (on)mogelijkheden van het plangebied inzichtelijk te hebben. Daarom is een gebiedsbeschrijving gemaakt. De gebiedsbeschrijving is opgesteld aan de hand van een literatuuronderzoek. Voor de beschrijving van de bodemopbouw en geohydrologie is gebruik gemaakt van gegevens uit het Dinoloket, Regisloket, de bodemkaart van Nederland en is aangevuld met gegevens uit het waterhuishoudingsplan 2010-2015 (WHP3) van de Provincie Fryslân [Lit 1,2, 3 en 4].

2.1 Plangebied

De locatie is gesitueerd in het centrum van Lemmer. Het plangebied wordt omringd door de Schoolstraat, Bantegastraat en Lijnbaan en bevat bebouwing, parkeergelegenheden en wat smalle strookjes groen (aantal bomen en struiken). De op het plangebied voormalig aanwezige bebouwing is reeds gesloopt in voorbereiding op voorgenomen ontwikkelingen, met uitzondering van (voor zover bekend) een aantal woningen aan de zuidwestzijde van het terrein. De wegen en parkeergelegenheden zijn verhard. De parkeergelegenheid naast de voormalige school is onverhard, voor zover bekend was deze voorheen ook waterdoorlatend (doorlatende verharding). De hoeveelheid groen is gering.

Met uitzondering van de parkeergelegenheid naast de voormalige school (circa 750 m²) is de rest van het terrein geheel verhard (geweest). Het plangebied is circa 5100 m² groot en bestond voor ongeveer de helft uit bebouwing (inclusief recent gesloopt) en de andere helft uit parkeren of (weg)verharding. Er is binnen het plangebied en directe omgeving boezemwater (Sylroede) aanwezig en de locatie grenst aan en valt gedeeltelijk (strook) binnen de beschermingszone van de boezemkade van de Sylroede. De voorgenomen ontwikkeling is op circa 50 m van de Sylroede gesitueerd. Er is binnen het plangebied en directe omgeving voor zover bekend geen overig oppervlaktewater aanwezig. Een en ander is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: Ligging plangebied [Bron: maps.live.nl]

2.2 Bodemopbouw en geohydrologie

Hoogteligging

De maaiveldhoogte van het plangebied bevindt zich op ongeveer N.A.P. + 0,20 m. Het terrein loopt iets af in de richting van de Lijnbaan.

Bodemopbouw

Regionale bodemopbouw

De kenmerken van de regionale bodemopbouw zijn ontleend aan het Regisloket [lit. 3] en samengevat in tabel 2-1.

Tabel 2-1: Regionale bodemopbouw

Hydrologische eenheid	Dikte bodemlaag circa [m]	Top bodemlaag circa [m t.o.v. NAP]	Samenstelling	Lithologie	Gem. doorlatendheid circa in m/d
Deklaag	1,5 à 3,0	+/- 0	fijn (grindig) zand, klei en veen	Formatie van Naaldwijk en Nieuwkoop (basisveenlaag)	slecht
1 ^E WVP*	295	-1,5 à -3,0	zanden	Formatie van Bortel, Kreftenheye, Eindhoven, Urk, Enschede, Harderwijk, Maasland	32
Ondoorlatende basis	-	-300	-	Oosterhout	-

*WVP: Watervoerend pakket

De regionale bodemopbouw bestaat uit een eerste watervoerend pakket begrensd door aan de bovenzijde een deklaag. Het eerste watervoerende pakket wordt aan de onderzijde afgesloten door de ondoorlatende basis.

Lokale bodemopbouw maaiveld

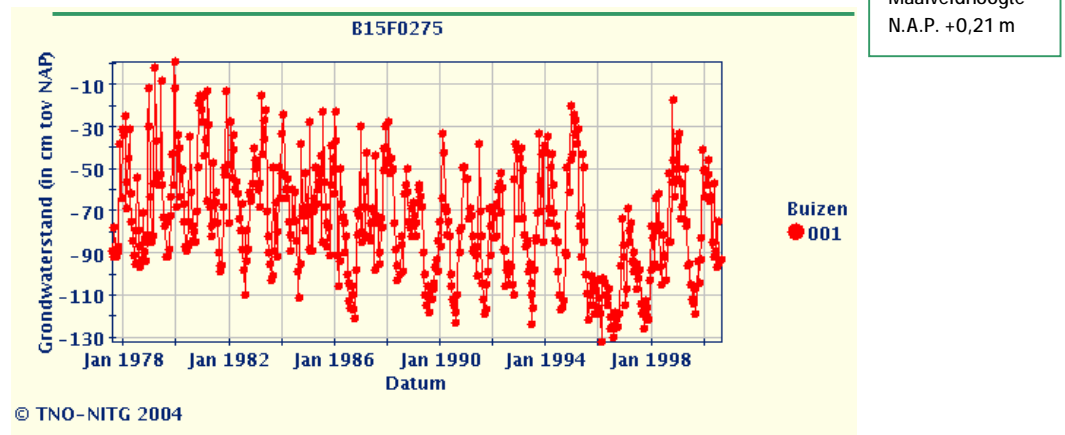
De lokale bodemopbouw is beschreven aan de hand van een gering aantal boringen uit het Dinoloket [Lit.1], het Regisloket [Lit.2] en het WHP3 [Lit. 4]. Uit de profielbeschrijvingen blijkt dat de bovengrond vanaf circa 0,4 à 1,1m -mv. (N.A.P.- 0,2 à 0,9 m) tot ongeveer 2,3 m -mv. (N.A.P.- 1,2 m) bestaat uit klei op veen, met daaronder fijn zand. Vanaf het maaiveld is zand aanwezig tot 0,4 à 1,1 m -mv. Plaatselijk ontbreekt de kleilaag en is alleen veen aanwezig.

Geohydrologie

De geohydrologie is beschreven aan de hand van het DINOloket [lit. 1], de Bodemkaart van Nederland [lit. 3] en gegevens uit de WHP3 van Provincie Fryslân [lit. 4].

Grondwaterstand/ ontwaterings situatie

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen (eenduidige en/of heel recente) gegevens bekend van de heersende grondwaterstanden. Er zijn een aantal buizen in en rond Lemmer aanwezig (Dinoloket, TNO), maar deze hebben uiteenlopende meetgegevens. Door de aanwezige dichte stedelijke bebouwing is de grondwatersituatie veelal niet vastgesteld. In figuur 2 is de dichtstbijzijnde peilbuis B15F0275 weergegeven (op circa 600 m in noordwestelijke richting). Naar verwachting geeft deze een indicatie van de grondwaterstand ter plaatse. Naar verwachting voldoet de grondwaterstand zich doorgaans aan de ontwateringsnormen voor bebouwing (grondwaterstand dieper dan 0,80 m -mv) aangezien geen grondwateroverlast bekend is (gemeente). Aan de hand van de gegevens uit de TNO buis wordt verwacht dat in natte perioden de grondwaterstand in natte perioden niet voldoet aan de norm voor bebouwing.

Figuur 2: Grondwaterstanden gemeten in buis B15F0275

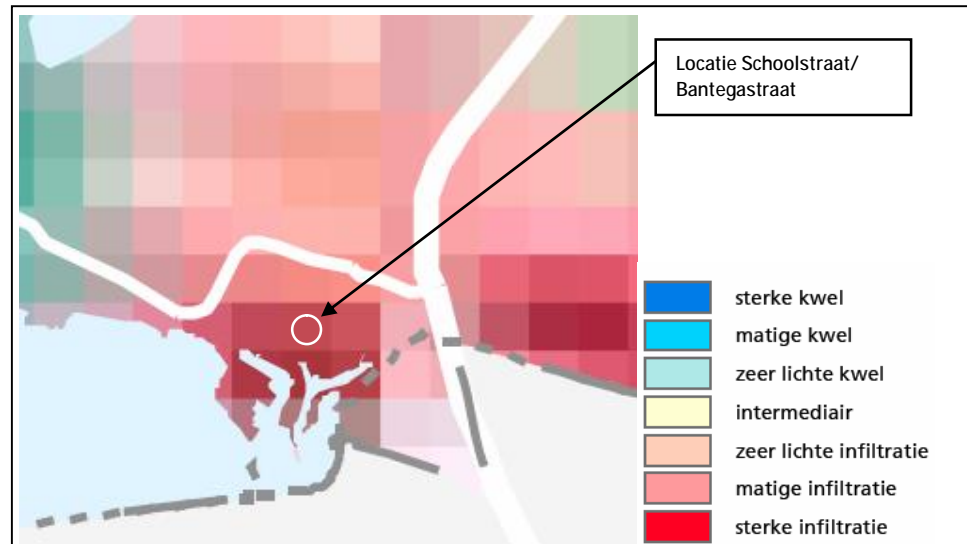
Infiltratiecapaciteit

Aangezien de deklaag bestaat uit afwisselende klei en/of veen is haar infiltratiecapaciteit slecht ($k < 0,1$ m/dag, op basis van bodemsamenstelling). Het daar ondergelegen zandpakket heeft een grotere doorlatendheid van circa 32 m/dag.

Kwel en infiltratie

Uit gegevens uit de wateratlas van de provincie Fryslân blijkt in het plangebied sprake te zijn van een infiltratie situatie (figuur 2-7). Het betreft sterke infiltratie. Dit is ook terug te vinden in een andere peilbuis op circa 800 m afstand in oostelijke richting. Dit betekent dat, bij de juiste waterpeilen (hoger dan het grondwaterpeil), in het gehele plangebied kan worden geïnfilteerd en dat het geïnfilteerde hemelwater ook daadwerkelijk wordt

afgevoerd door het regionale grondwater. Hiertoe dient wel de deklaag te (klei/veen) te worden verwijderd of te worden doorsneden.

Figuur 2-7: Kwel/infiltratie in de buurt van plangebied [bron: WHP 3, Provincie Fryslân, Grondwatermodel Noord-Nederland]

Grondwaterstroming

Het plangebied maakt onderdeel uit van het Frieze boezem complex. De regionale stromingsrichting van het WVP loopt in noord, noordwestelijke richting.

Grondwaterbeschermingsgebied

Het plangebied bevindt zich niet in een grondwaterwin- en/of grondwaterbeschermingsgebied.

2.3 Waterhuishouding

Aanwezige watersysteem

In het plangebied komen geen watergangen of schouwsloten van Wetterskip Fryslân voor. Ook bevinden er zich geen waterhuishoudkundige werken en/of waterkeringen, wel valt het plangebied gedeeltelijk (strook) binnen de beschermingszone van de boezemkade van de Sylroede. De voorgenomen ontwikkeling is circa 50 meter van de Sylroede gesitueerd. In de huidige situatie vindt er voor zover bekend echter geen afvoer van water plaats naar het oppervlaktewatersysteem. Ook zijn er geen infiltratiesloten aanwezig.

Afwatering/ ontwatering

In de voormalige situatie werd alle (overtollige) neerslag (hemelwater) van de verharde oppervlakten in het plangebied voor afgevoerd op het gemengde rioelstelsel. De parkeergelegenheid langs de voormalige school is onverhard (schoon asfaltpuin). Een gedeelte van het water zal in de bodem infiltreren.

Er zijn in het plangebied voor zover bekend geen problemen ten aanzien van de waterhuishouding aanwezig (bijvoorbeeld wateroverlast, water op straat).

2.4 Riolering

In het centrum van Lemmer bestaat de riolering uit een gemengd stelsel. Het plangebied (vuilwater alsmede verhard oppervlak) is op dit stelsel is aangesloten.

2.5 (On)mogelijkheden plangebied

De ontwateringsdiepte voldoet ter plaatse van het plangebied in de huidige situatie naar verwachting niet aan de norm voor woningbouw (grondwaterstand dieper dan 0,80 m - mv.). Dit heeft ook consequenties voor de aanleg en constructie van de ondergrondse parkeergelegenheid (op circa 3,5 m -mv.).

Op basis van de geohydrologische kenmerken wordt geconcludeerd dat het plangebied niet bijzonder geschikt is voor de infiltratie van hemelwater. Gezien het gebrek aan ruimte (dichte bebouwing en ontwerp) zijn bovengrondse voorzieningen niet gewenst. Ondergrondse infiltratievoorzieningen en/of zogenaamde tussenoplossingen (IT-riool e.d.) zijn eveneens niet gewenst als gevolg van de aanwezigheid van de klei/veen deklaag, benodigde gronddekking op de infiltratievoorziening, hoogte van de huidige grondwaterstand, lokaal verhogen van de grondwaterstand als gevolg van eventuele infiltratie én kwaliteit van het hemelwater afkomstig van parkeergelegenheid. De afvoer van hemelwater van de parkeergelegenheid uit het plangebied beperkt zich tot het rioleringsstelsel zoals in de huidige situatie plaatsvindt. Het schone hemelwater afkomstig van de bebouwing (appartementen) zou onder vrij verval kunnen worden afgevoerd naar de het oppervlaktewater (Sylroede, op circa 50 m afstand).

Er is binnen het plangebied en directe omgeving boezemwater (Sylroede) aanwezig en de locatie grenst aan en valt gedeeltelijk (strook) binnen de beschermingszone van de boezemkade van de Sylroede. Deze zone stelt echter geen beperkingen aan de voorgenomen ontwikkeling (bron: waterschap).

3 Beleidskader

Voor de ontwikkeling aan de Bantegastraat/ Schoolstraat is gesproken met het waterschap Wetterskip Fryslân en de gemeente Lemsterland (dhr. H. Blokland).

Voor de locatie zijn bij de contactmomenten de navolgende punten naar voren gekomen/afgesproken:

1. Een toename aan verhard oppervlak groter dan 400 m² dient in principe gecompenseerd te worden door waterberging aan te leggen. Het hele oppervlak dient gecompenseerd te worden door 10 % van het gehele oppervlak als bergingsoppervlak aan te leggen (oppervlaktewater, vijver, wadi). De compensatie dient in hetzelfde peilgebied te worden uitgevoerd als waar de ontwikkeling plaatsvindt;
2. Er is binnen het plangebied en directe omgeving boezemwater (Sylroede) aanwezig en de locatie grenst aan en valt gedeeltelijk (strook) binnen de beschermingszone van de boezemkade van de Sylroede. Deze zone stelt geen beperkingen aan de voorgenomen ontwikkeling;
3. Het (schone) hemelwater afkomstig van bebouwing (appartementen) dient te worden afgekoppeld en kan worden afgevoerd naar de Sylroede;
4. Het afvalwater kan worden afgevoerd naar het gemengde rioleringsstelsel van de gemeente Lemsterland;
5. Het hemelwater afkomstig van de parkeergelegenheden kan eveneens worden aangesloten op het gemengde rioleringsstelsel;
6. Het gebruik van duurzame bouwmaterialen moet worden gestimuleerd volgens de uitgangspunten zoals onder andere vastgelegd in de Nationale Pakketten Duurzame Stedenbouw en Duurzaam Bouwen. Dit betekent dat er geen uitlogen- of andersoortige milieubelastende stoffen verwerkt mogen worden binnen het plangebied;
7. Het ontwerp dient grondwaterneutraal te zijn. De bestaande omliggende gebieden, waar het plan op aansluit, mogen geen hinder ondervinden van het plan (aanleg en realisatie);
8. Indien voor de aanleg van de kelder een tijdelijke verlaging van de grondwaterstand en/of lozen van bemalingswater nodig is, zijn deze werkzaamheden melding- of vergunningsplichtig. In verband met de aanwezigheid van monumentale gebouwen op palen in de omgeving dient een (tijdelijke) verlaging van de grondwaterstand in de directe omgeving zoveel mogelijk te worden voorkomen. Hierop zijn de algemene regels bij de keur van Wetterskip Fryslân van toepassing.

Beleid

Bij het opstellen van deze paragraaf is rekening gehouden met het vigerende beleid. Het betreft de onderstaande beleidsstukken (een toelichting is opgenomen in bijlage II):

- Het vigerend beleid in het Nationaal Waterplan, 2009;
- Waterbeheer voor de 21^e eeuw (WB21);
- Nota Ruimte;
- Het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW), geactualiseerd 2008;
- De Europese Kaderrichtlijn Water (EKW);
- Waterwet 2009;
- De 'Handreiking watertoets 3', 2009;
- Waterhuishoudingsplan 2010-2015 (WHP3), Provincie Fryslân
- Waterbeheerplan 2010-2015, Wetterskip Fryslân
- Streekplan 2007-2010, provincie Fryslân;

- Algemene regels bij de keur van Wetterskip Frylân, Algemene bepalingen en voorschriften voor ontrekkingen van grondwater uit bodem.

Het motto van Wetterskip Fryslân (Waterbeheerplan 2010-2015) is duidelijk: WETTER JOUT DE ROMTE KWALITEIT (Water geeft de ruimte kwaliteit)

Concreet betekent dit:

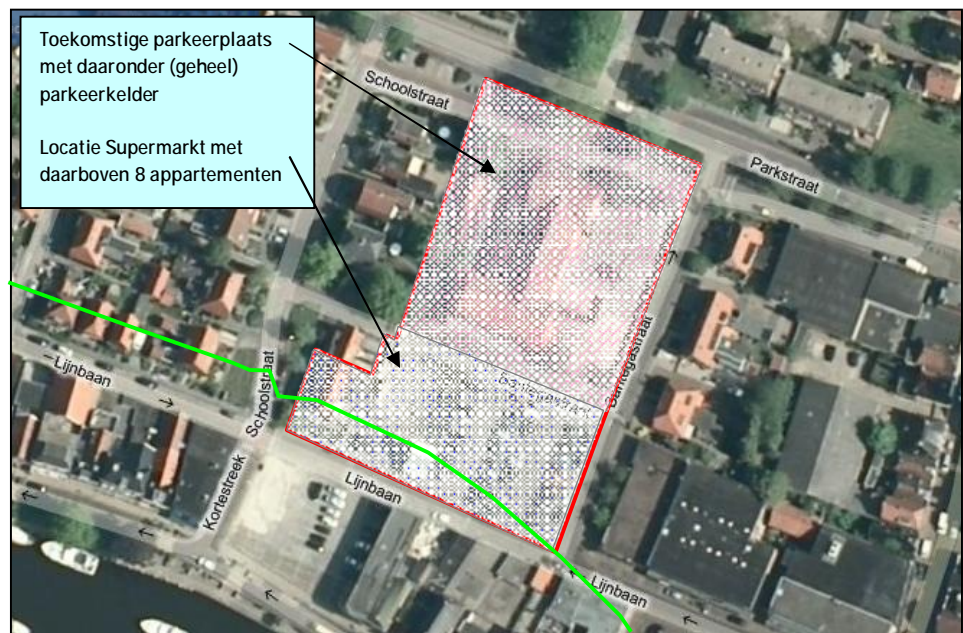
- een optimale uitvoering van het primaire proces (zorg voor waterveiligheid, voldoende en schoon water)
- een transparantie verantwoording
- bestuurlijke en inhoudelijke deskundigheid
- een proactieve houding
- een heldere positie

4 Toekomstige situatie

4.1 Ontwerp

Ten behoeve van de ontwikkeling (inbreiding) zullen de overgebleven bebouwing en parkeerplaats(en) worden gesloopt voor de realisatie van een supermarkt, appartementen en een parkeerterrein met daaronder een parkeerkelder.

In de toekomstige situatie neemt het verhard oppervlak op basis van de voorlopige schetsontwerp naar verwachting toe (met 750 m²). De voorgenomen ontwikkeling omvat naar verwachting circa 2262 m² bebouwing en 2820 m² parkeerterrein, in totaal circa 5082 m². Er is binnen het plangebied en directe omgeving boezemwater (Sylroede) aanwezig en de locatie grenst aan en valt gedeeltelijk binnen de beschermingszone van de boezemkade van de Sylroede. De voorgenomen ontwikkeling is op circa 50 m van de Sylroede gesitueerd. Er is binnen het plangebied en directe omgeving geen overig oppervlaktewater aanwezig. Het voornemen is om de parkeergarage ondergronds te realiseren (circa 2820 m²) tot een diepte van circa 3,5 m -mv., onder het gehele oppervlakte van de bovengrondse parkeerplaats. De appartementen (in de vorm van 8 eengezinswoningen) zijn boven de supermarkt voorzien. Een indelingsschets van de voorgenomen inrichting van het plangebied is weergegeven in figuur 3.1.

Figuur 3.1 - Ontwerpschetsen van de toekomstige situatie.

De supermarkt is aan de zuidzijde van het plangebied voorzien (gedeelte met stippeltjes weergegeven) en de parkeerplaats met ondergrondse parkeerkelder aan de noordzijde (voorzien van steentjes).

Wijziging gebruiksfuncties

Met het bestemmingsplan wijzigt in principe de maatschappelijke gebruiksfunctie van het plangebied (wonen, school en parkeren → levensmiddelen winkel en parkeren). Deze

gebruiksfunctie stelt geen andere eisen aan de ontwateringsituatie en aan de inrichting van de waterhuishouding en de riolering (volksgezondheid en beheer en onderhoud).

Toename/afname verharding

Bij de ontwikkelingen in het plangebied zal het totaal aan verhard oppervlak toenemen met circa 750 m². Ongeveer tweevijfde van het terreinoppervlak zal worden voorzien van bebouwing en de rest van parkeren.

4.2 Negatieve effecten en compenserende maatregelen

De voorgenomen ontwikkeling beïnvloedt het watersysteem van het plangebied. Zonder compenserende maatregelen heeft de voorgenomen ontwikkeling de versnelde afvoer van hemelwater als negatief effect (wateroverlast).

Versnelde afvoer

In het plangebied is een deklaag van klei en/of veen aanwezig. Over het algemeen is in het bovenste gedeelte van de deklaag zand aanwezig. In de huidige situatie is het plangebied voor een groot deel reeds verhard, waardoor maar een klein deel (ter plaatse parkeren voormalige school) van het regenwater wordt geborgen in de plaatselijk zandige bovengrond (infiltratie naar WvP vindt niet tot nauwelijks plaats als gevolg van de aanwezigheid van de klei/veen (dek)laag). Daar waar geen verharding aanwezig is wordt het overtollige water geleidelijk uit het gebied afgevoerd. Door de toename van verharding kan dit proces versneld optreden. Het overtollige water komt sneller tot afvoer in het rioleringsstelsel (gemengd). Daarom dient de afvoer van verharde oppervlakken vertraagd tot afvoer te komen (berging).

4.3 Oplossingsrichtingen

Voor de bovengenoemde knelpunten zijn oplossingsrichtingen opgesteld. De oplossingsrichting zijn uitgewerkt binnen het vigerende beleid. Ter verduidelijking is in bijlage II een beleidskader opgenomen.

Berging

Ter compensatie van de toename aan verharding zou in principe compensatie dienen plaats te vinden door waterberging bij de ontwikkeling te realiseren. Bij een toename van circa 750 m² dient dan 75 m² aan waterberging te worden gerealiseerd. Gezien de geohydrologische kenmerken is echter eerder geconcludeerd dat het plangebied niet bijzonder geschikt is voor de infiltratie van hemelwater. Door het afkoppelen van het (schone) hemelwater afkomstig van de bebouwing (appartementen) en het afvoeren hiervan op de Sylroede neemt de belasting van het rioleringsstelsel (gemengd) af. Aangezien het toekomstige verharde oppervlak van de parkeergelegenheid (in verband met kwaliteit) op de riolering mag worden afgevoerd lijkt het voor de hand liggend dat het gedeelte van de parkeergelegenheid boven het huidige onverharde oppervlak hier ook op wordt afgevoerd. Als zodanig neemt de afvoer van hemelwater afkomstig van verharde oppervlakten uit het plangebied naar het rioleringsstelsel nog steeds af als gevolg van de ontwikkeling (met 2262-750= 1512 m²).

5 Conclusies en Aanbevelingen

Conclusies

Wat zijn de kenmerken van het huidige watersysteem en welke kansen en risico's brengt dit met zich mee voor de toekomstige inrichting?

- Uit de profielbeschrijvingen blijkt dat de bovengrond vanaf circa 0,4 à 1,1 m -mv. (N.A.P.- 0,2 à 0,9 m) tot ongeveer 2,3 m -mv. (N.A.P.- 1,2 m) bestaat uit klei op veen, met daaronder fijn zand. Vanaf het maaiveld is zand aanwezig tot 0,4 à 1,1 m -mv. Plaatselijk ontbreekt de kleilaag en is alleen veen aanwezig;
- In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig op circa 50 m is de Sylroede (oppervlaktewater) aanwezig;
- Voorheen was het plangebied overwegend verhard en werd het hemelwater afkomstig van de verharde oppervlakten naar het aanwezige gemengde rioleringsstelsel afgevoerd. Ongeveer 1/6^e deel (ter plaatse van de parkeergelegenheid van de voormalige school) is voorzien van doorlatende verharding (schoon asfalt-puin), waardoor een gedeelte van het hemelwater ten goede komt van het grondwater en geleidelijk uit het gebied wordt afgevoerd;
- De ontwateringsdiepte voldoet naar verwachting gedurende natte perioden niet aan de norm voor nieuwbouw. De ontwateringsdiepte voldoet niet voor de ondergrondse parkeergarage, zodat deze waterdicht dient te worden uitgevoerd;
- Door de afwezigheid van oppervlaktewater, het bijna volledig verharde plangebied dat in dichtbebouwd binnenstedelijk gebied ligt en de combinatie van bodemopbouw en hoogte van de grondwaterstand is infiltratie van hemelwater ter plaatse niet voor de hand liggend.

Welke uitgangspunten/ eisen worden er vanuit het beleid aan de toekomstige inrichting van de waterhuishouding en riolering gesteld en welke consequenties heeft dit voor de voorgenomen ontwikkeling?

- Het ontwerp dient grondwaterneutraal te zijn. De bestaande omringende gebieden, waar het plan op aansluit, mogen geen hinder ondervinden van het plan;
- De toepassing van uitlogbare bouwmaterialen moet worden vermeden en er moet gebruik worden gemaakt van duurzame bouwmaterialen volgens de uitgangspunten zoals onder andere vastgelegd in de Nationale Pakketten Duurzame Stedebouw en Duurzaam Bouwen;
- Een toename aan verhard oppervlak groter dan 400 m² dient in principe gecompenseerd te worden door waterberging aan te leggen. Het hele oppervlak dient gecompenseerd te worden door 10 % van het gehele oppervlak als bergingsoppervlak aan te leggen (oppervlaktewater, vijver, wadi). De compensatie dient in hetzelfde peilgebied te worden uitgevoerd als waar de ontwikkeling plaatsvindt;
- Er is binnen het plangebied en directe omgeving boezemwater (Sylroede) aanwezig en de locatie grenst aan en valt gedeeltelijk (strook) binnen de beschermingszone van de boezemkade van de Sylroede. Deze zone stelt geen beperkingen aan de voorgenomen ontwikkeling;
- In de toekomstige situatie wordt er bebouwing gerealiseerd binnen het plangebied. Hierdoor ontstaan er naast de hemelwaterstroom vuilwaterstromen. De vuilwaterstroom dient wel gescheiden aangelegd te worden. Het schone hemelwater afkomstig van de bebouwing dient te worden afgekoppeld en kan onder vrij verval worden afgevoerd naar de Sylroede. Het hemelwaterafkomstig van de parkeergelegenheid dient te worden afgevoerd te samen met het vuilwater naar het gemengde rioleringsstelsel van de gemeente Lemsterland;

- Indien voor de aanleg van de kelder een tijdelijke verlaging van de grondwaterstand en/of lozen van bemalingswater nodig is, zijn deze werkzaamheden melding- of vergunningsplichtig. In verband met de aanwezigheid van monumentale gebouwen op palen in de omgeving dient een (tijdelijke) verlaging van de grondwaterstand in de directe omgeving zoveel mogelijk te worden voorkomen. Hierop zijn de algemene regels bij de keur van Wetterskip Frylân van toepassing.

Welke effecten heeft de voorgenomen ontwikkeling op het watersysteem en moeten er compenserende maatregelen worden genomen om verslechtering van de waterhuishouding en riolering tegen te gaan?

- Als gevolg van de ontwikkeling neemt het verhard oppervlak toe en treedt het proces van afvoer versneld op. Het overtollige water komt sneller tot afvoer in het rioleringsstelsel (gemengd);
- Door het afkoppelen van het (schone) hemelwater afkomstig van de bebouwing (appartementen) en het afvoeren hiervan op de Sylroede neemt de belasting van het rioleringsstelsel (gemengd) af. Aangezien het toekomstige verharde oppervlak van de parkeerplaats (in verband met kwaliteit) op de riolering mag worden afgevoerd lijkt het voor de hand liggend dat het gedeelte van de parkeerplaats boven het huidige onverharde oppervlak hier ook op wordt afgevoerd. Als zodanig neemt het de afvoer van hemelwater afkomstig van verharde oppervlakten uit het plangebied naar het rioleringsstelsel nog steeds af als gevolg van de ontwikkeling (met $2262-750= 1512 \text{ m}^2$).

Aanbevelingen

- Voor de aanleg van de ondergrondse parkeergarage is een bouwput nodig die bemalen dient te worden om de grondwaterstand tijdelijk te verlagen. Het opgepompte water moet ergens worden geloosd. De meest voor de hand liggende manier is lozen op het oppervlaktewater. Hiervoor is toestemming nodig van het Wetterskip Frylân en een watervergunning of een melding (afhankelijk van het waterbezwaar, duur e.d.) bij het waterschap. In bijlage IV is een schema weergegeven waaruit kan worden herleid wanneer een melding of een vergunning noodzakelijk is;
- De tijdelijke verlaging van de grondwaterstand mag geen hinder veroorzaken voor de bestaande omringende gebieden, waar het plan op aansluit. In verband met de aanwezigheid van monumentale gebouwen op palen in de omgeving dient een (tijdelijke) verlaging van de grondwaterstand in de directe omgeving van de locatie zoveel mogelijk te worden voorkomen. Gedacht kan worden aan het plaatsen van een damwand om de verlaging van de grondwaterstand naar de omgeving te beperken. De benodigde maatregelen en waterbezwaar dienen nader te worden uitgewerkt in een bemalingsonderzoek;
- Naar verwachting voldoet de ontwateringsdiepte in natte perioden niet aan de norm voor bebouwing/ parkeren. De ondergrondse parkeerkelder dient ter voorkoming van wateroverlast waterdicht te worden aangebracht. Voor de bebouwing wordt aanbevolen kruipruimteeloos te bouwen om mogelijke wateroverlast te voorkomen (zie ook volgend punt);
- Ten behoeve van de realisatie van de voorgenomen ontwikkeling en beter inzicht in de (on)mogelijkheden van het plangebied (ontwateringsdiepten, waterbezwaar en dergelijken) kan het gewenst zijn om wat meer inzicht in de grondwaterverloop ter plaatse van het plangebied te verkrijgen (middels (mogelijk reeds eerder uitgevoerde) bodemonderzoek en/ of hydrologisch onderzoek).

Literatuurlijst

- [Lit. 1] DINOloket, *DINOloket* is de centrale toegangspoort tot Data en Informatie van de Nederlandse Ondergrond (DINO). Het DINO-systeem is de centrale opslagplaats voor geowetenschappelijke gegevens over de diepe en ondiepe ondergrond van Nederland. Het archief omvat diepe en ondiepe boringen, grondwatergegevens, sonderingen, geo-elektrische metingen resultaten van geologische, geochemische en geomechanische monsteranalyses, boorgatmetingen en seismische gegevens, het DINOloket is een applicatie van NITG-TNO
- [Lit.2] Regisloket, <http://regisloket.nitg.tno.nl>, is een Regionaal Geohydrologisch Informatie Systeem van eveneens NITG-TNO
- [Lit. 3] Bodemkaart van Nederland, www.bodemdata.nl
- [Lit. 4] Waterhuishoudingsplan 2010-2015 (WHP3), Provincie Fryslân,
- [Lit. 5] Waterbeheerplan 2010-2015, Wetterskip Fryslân, d.d. nov. 2009

Bijlage I : Waterparagraaf

Voor de geplande ontwikkeling van een supermarkt aan de Schoolstraat (hoek Bantegastraat) te Lemmer dient een watertoets te worden uitgevoerd. Dit is sinds 2002 een verplicht onderdeel bij het opstellen of wijzigen van bestemmingsplannen. De resultaten van de doorlopen watertoets dienen (middels de waterparagraaf) te worden opgenomen in (de ruimtelijke onderbouwing van) het bestemmingsplan. Dit bestemmingsplan dient te voldoen aan de Wet ruimtelijke ordening zoals die per 1 juli 2008 van kracht is geworden.

Algemeen

De locatie is gesitueerd in het centrum van Lemmer. Het plangebied wordt omringd door de Schoolstraat, Bantegastraat en Lijnbaan en bevat bebouwing, parkeergelegenheden en wat smalle strookjes groen (aantal bomen en struiken). De op het plangebied voormalig aanwezige bebouwing is reeds gesloopt in voorbereiding op voorgenomen ontwikkelingen, met uitzondering (voor zover bekend) een aantal woningen aan de zuidwestzijde van het terrein. De wegen en parkeergelegenheden zijn verhard. De parkeergelegenheid naast de voormalige school is onverhard, voor zover bekend was deze voorheen ook waterdoorlatend (doorlatende verharding). De hoeveelheid groen is gering.

Met uitzondering van de parkeergelegenheid naast de voormalige school (circa 750 m²) is rest van het terrein geheel verhard (geweest). Het plangebied is circa 5100 m² groot en bestond voor ongeveer de helft uit bebouwing (inclusief recent gesloopt) en de andere helft uit parkeren of (weg)verharding. Er is binnen het plangebied en directe omgeving boezemwater (Sylroede) aanwezig en de locatie grenst aan en valt gedeeltelijk (strook) binnen de beschermingszone van de boezemkade van de Sylroede. De voorgenomen ontwikkeling is op circa 50 m van de Sylroede gesitueerd. Er is binnen het plangebied en directe omgeving voor zover bekend geen overig oppervlaktewater aanwezig. Het plangebied bevindt zich niet in een grondwaterwin- en/of grondwaterbeschermingsgebied.

Ten behoeve van de ontwikkeling zullen de overgebleven bebouwing en parkeerplaats(en) worden gesloopt voor de realisatie van een supermarkt, appartementen en een parkeerterrein met daaronder een parkeerkelder.

In de toekomstige situatie neemt het verhard oppervlak op basis van de voorlopige schetsontwerp naar verwachting niet noemenswaardig toe. De voorgenomen ontwikkeling omvat naar verwachting circa 2262 m² bebouwing en 2820 m² parkeerterrein, in totaal circa 5082 m². Het voornemen is om de parkeergarage ondergronds te realiseren (circa 2820 m²) tot een diepte van circa 3,5 m -mv., onder het gehele oppervlakte van de bovengrondse parkeerplaats. De appartementen (in de vorm van 8 eengezinswoningen) zijn boven de supermarkt voorzien.

Beleid

Bij het opstellen van deze paragraaf is rekening gehouden met het vigerende beleid. Het betreft de onderstaande beleidsstukken:

- Het vigerend beleid in het Nationaal Waterplan, 2009;
- Waterbeheer voor de 21^e eeuw (WB21);
- Nota Ruimte;
- Het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW), geactualiseerd 2008;
- De Europese Kaderrichtlijn Water (EKW);
- Waterwet 2009;

- De 'Handreiking watertoets 3', 2009;
- Waterhuishoudingsplan 2010-2015 (WHP3), Provincie Fryslân;
- Streekplan 2007-2010, provincie Fryslân;
- Waterbeheerplan 2010-2015, Wetterskip Fryslân;
- Handreiking Watertoets November 2008, Wetterskip Fryslân;
- Algemene regels bij de keur van Wetterskip Fryslân, Algemene bepalingen en voorschriften voor onttrekkingen van grondwater uit bodem.

Inventarisatie knelpunten en aandachtspunten

Bij de ontwikkeling van de waterparagraaf zijn mogelijke knelpunten en aandachtspunten geïnventariseerd ten aanzien van de waterhuishouding en riolering. Dit is gedaan in samenwerking met het Wetterskip Fryslân en de gemeente Lemsterland. Hiertoe zijn diverse contactmomenten geweest. Conform de relevante thema's uit de 'handreiking watertoets deel 3' zijn voor het plangebied de onderstaande aspecten onderscheiden:

1. Veiligheid
2. Riolering
3. Wateroverlast
4. Grondwateroverlast
5. Grond- en oppervlaktewaterkwaliteit
6. Verdroging

Deze wenselijke en toekomstige situatie van deze aspecten worden hieronder toegelicht.

1. Veiligheid

Het plangebied ligt voor een klein gedeelte (strook) binnen de beschermingszone van de boezemkade (waterkering Sylroede). Deze zone stelt echter geen beperkingen aan de voorgenomen ontwikkeling.

2. Riolering

In de huidige situatie wordt het hemelwater afkomstig van verhard oppervlak en het vuilwater via de riolering afgevoerd.

Gewenste situatie

In de toekomstige situatie wordt het plangebied ingericht voor bebouwing en parkeren. Hierdoor ontstaan er nieuwe vuilwaterstromen. De hemelwaterstroom blijft natuurlijk ook bestaan. Voor het behalen van de basisinspanning en voor een optimale afstemming tussen de waterketen en het watersysteem is het wenselijk deze afvoerstromen gescheiden aan te leggen. Dit betekent dat de afvoer van vuilwater en hemelwater gescheiden worden uitgevoerd.

Toekomstige situatie

Het schone hemelwater afkomstig van de bebouwing zal worden afgekoppeld en onder vrij verval worden afgevoerd naar het oppervlaktewater (de Sylroede). Het hemelwaterafkomstig van de parkeergelegenheid zal te samen met het vuilwater naar het gemengde rioleringsstelsel van de gemeente Lemsterland worden afgevoerd.

3. Wateroverlast

Gewenste situatie

Hemelwater afkomstig van verhard oppervlak bij maatgevende buien moet kunnen worden geborgen in het plangebied, zodat op deze wijze wateroverlast binnen of nabij het plangebied wordt voorkomen.

Toekomstige situatie

De voorgenomen ontwikkeling heeft een kleine toename van het verhard oppervlak tot gevolg. Dit zal echter weinig veranderen aan de kans op wateroverlast. Dit is in dichtbebouwd binnenstedelijk gebied met name afhankelijk van de capaciteit van de riolering. De (geohydrologische) kenmerken van het plangebied maken de locatie niet bijzonder geschikt voor het infiltreren van hemelwater. Aangezien het hemelwater afkomstig van het bebouwingsoppervlak zal worden afgekoppeld en dit oppervlak vele malen groter is dan de toename aan verhard oppervlak zal de hoeveelheid water welke zal worden afgevoerd naar het rioleringsstelsel (afvalwater en mogelijk vervuild water afkomstig van de parkeerplaats) afnemen (met circa 1512 m³).

4. Grondwateroverlast

Het plangebied heeft naar verwachting in natte perioden onvoldoende ontwateringsdiepte om grondwateroverlast te voorkomen.

Wenselijke situatie

De ondergrondse parkeergarage dient waterdicht te worden aangelegd om grondwateroverlast te voorkomen. Ook mag als het gevolg van het doorsnijden van de deklaag (bij ontgravingen en ontgrondingen), geen verstoring van het grondwaterstromingspatroon, verdroging van de omgeving en verspreiding van schadelijke stoffen plaatsvinden. Indien voor de aanleg van de kelder een tijdelijke verlaging van de grondwaterstand nodig is, zijn deze werkzaamheden melding- of vergunningsplichtig. Er mag geen grondwater worden afgevoerd (drainage) om aan de ontwateringnormen te voldoen. Het ontwerp dient grondwaterneutraal te zijn.

Toekomstige situatie

De ondergrondse parkeergarage zal waterdicht worden aangelegd en er zal indien noodzakelijk een melding worden gemaakt of een vergunning worden aangevraagd. Ook worden er geen noemenswaardige negatieve effecten verwacht als gevolg van eventuele ontgroning/ontgraving. Voor zover bekend is ter plaatse een infiltratiesituatie aanwezig. Indien noodzakelijk zal de bebouwing kruipruimtelos worden gerealiseerd.

5. Grond- en oppervlaktewaterkwaliteit

Wenselijke situatie

In de toekomstige situatie wijzigt de inrichting van het plangebied. Hierdoor kan de waterkwaliteit van het afstromende regenwater negatief worden beïnvloed (afspoeling uitlogende materialen en/of minerale oliën afkomstig van parkeerplaats). Om het afstromende regenwater ook in de toekomst schoon te houden is het wenselijk om alleen materialen toe te passen, waarbij afspoeling of uitloging wordt voorkomen. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen en bemesting bij het beheer en onderhoud van (openbare) groenvoorzieningen moet worden voorkomen.

Toekomstige situatie

De wenselijke situatie wordt behaald door het toepassen van materialen zoals hierboven genoemd. Dit dient bij de aanvraag van de bouwvergunning gecontroleerd te worden. Het hemelwater afkomstig van de parkeerplaats zal naar het (gemengde) rioleringsstelsel worden afgevoerd. Het plangebied ligt niet in een grondwaterbeschermingsgebied. Er hoeft daarom geen rekening te worden gehouden met aanvullende eisen.

6. Verdroging

Gewenste situatie

In vergelijking met de oorspronkelijke situatie neemt het verharde oppervlak toe. In de huidige situatie is het gebied reeds voor een grotendeels verhard (geweest) en komt het hemelwater slechts voor een klein deel ten goede aan het grondwater (natuurlijke infiltratie) in verband met de aanwezige deklaag van klei en de geringe doorlatende verharding (verdicht schoon asfaltpuin).

Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie vindt de afvoer van hemelwater afkomstig van de parkeergelegenheid plaats naar de riolering. Het (schone) hemelwater zal worden afgekoppeld en worden afgevoerd naar het oppervlaktewater. De (geohydrologische) kenmerken van het plangebied maken de locatie niet bijzonder geschikt voor het infiltreren van hemelwater.

De onderstaande thema's spelen in mindere mate een rol bij de ontwikkeling van het plangebied. Conform de handreiking watertoets worden nog een viertal thema's onderkend. Deze thema's spelen niet voor het plangebied. Het betreft de thema's watervoorziening (seizoensberging), grondwaterkwaliteit (waterwingebieden), natte natuur (HEN/ SED-wateren), wateroverlast, veiligheid, verdroging en bodemdaling. Ten aanzien van wateroverlast, veiligheid en bodemdaling wordt het volgende opgemerkt:

De onderstaande thema's spelen geen rol bij de ontwikkeling van het plangebied.

1. Volksgezondheid: er is geen oppervlaktewater aanwezig binnen het plangebied en dit zal in de toekomst ook niet worden gerealiseerd. Er is dan ook geen risico ten aanzien van ziekten, plagen of verdrinking te verwachten.
2. Beheer en onderhoud: er is op locatie geen oppervlaktewater aanwezig of gepland die van beheer en onderhoud dienen te worden voorzien.
3. Watervoorziening: in het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig, er wordt geen water aangevoerd. Het plangebied ligt niet in een grondwaterbeschermingsgebied. Van een beperking in watervoorziening is dan ook geen sprake.
4. Bodemdaling: op basis van de bekende bodemgegevens (klei/ veen op zand) kan geconcludeerd worden dat de bodem zettingsgevoelig is. Bij de aanleg van de parkeerkelder wordt naar verwachting de zettingsgevoelige laag gezien de diepte van de kelder volledig verwijderd. Er vindt naar verwachting echter geen verlaging plaats van het grondwater (bemaling bij realisatie) rondom het plangebied. Ook gezien de ondiepe situering van de zettingsgevoelige laag en de ligging van het plangebied in dichtbebouwd stedelijk gebied (waarschijnlijk eerder bemaling toegepast) wordt de eventuele hoeveelheid zetting gering geschat.
5. Natte natuur: het gebied is niet aangewezen als natte natuur en ligt in stedelijk gebied.

Bijlage II : Beleidskader

Bij het opstellen van deze paragraaf is rekening gehouden met het vigerende beleid. Het betreft de onderstaande beleidsstukken:

- Het vigerend beleid in het Nationaal Waterplan, 2009;
- Waterbeheer voor de 21^e eeuw (WB21);
- Nota Ruimte;
- Het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW), geactualiseerd 2008;
- De Europese Kaderrichtlijn Water (EKW);
- Waterwet 2009;
- De 'Handreiking watertoets 3', 2009;
- Waterhuishoudingsplan 2010-2015 (WHP3), Provincie Fryslân;
- Streekplan 2007-2010, provincie Fryslân;
- Waterbeheerplan 2010-2015, Wetterskip Fryslân;
- Handreiking Watertoets November 2008, Wetterskip Fryslân;
- Algemene regels bij de keur van Wetterskip Fryslân, Algemene bepalingen en voorschriften voor onttrekkingen van grondwater uit bodem.

Een samenvatting van de landelijke stukken is hier niet opgenomen, maar concreet betekent dit voor het plangebied dat:
meer ruimte voor water en het voorkomen van afwenteling van de waterproblematiek in ruimte en tijd.

- uitwerken conform de twee tritsen:
 - § Waterkwantiteit: Vasthouden - bergen - afvoeren
 - § Waterkwaliteit: Schoonhouden - scheiden - zuiveren
- verwerking hemelwater conform beslisboom afkoppelen

Streekplan Fryslân 2007, Provincie Friesland

In het streekplan heeft de Provincie Friesland haar provinciaal ruimtelijk beleid weergegeven. Hoofdbeleidslijn Water: sterke steden, een vitaal platteland, behoud en verbetering van de kernkwaliteiten van het landelijk gebied en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Zorgvuldig ruimtegebruik draagt er bij toe dat het 'Frysk eigene' kunnen versterken. En wordt gekozen voor herkenbare landschappen en cultuurhistorische waarden en kwaliteiten (ruimtelijke kwaliteit). De keuze voor ruimtelijke kwaliteit vraagt daarom een bijdrage van iedereen die in de ruimte iets wil ondernemen. Het vraagt om centrale aandacht voor ruimtelijke kwaliteit in elk plan dat wordt gemaakt. Gemeenten, waterschappen, maatschappelijke organisaties en burgers hebben hierin elk hun rol. Hierbij is gekozen voor de inzet op 'lokaal wat kan, provinciaal wat moet'.

Het water krijgt een andere plek in de ruimtelijke ordening. Dat komt door heel verschillende ontwikkelingen. Door klimaatverandering bijvoorbeeld stijgt de zeespiegel en neemt de intensiteit van neerslag toe. Tegelijkertijd hebben we te maken met bodemdaling en als gevolg van woningbouw en infrastructuur een toename van verhard oppervlak. Het water moet ergens heen. In Fryslân kiezen we voor vasthouden, bergen en afvoeren van water. In de uitvoering betekent dat ruimte voor gemalen, waterretentie en uitbreiding van de boezem. Mogelijk biedt dat ruimte voor 'nieuwe meren' in het Friese landschap. In ruimtelijke plannen houden we rekening met reserveringszones voor toekomstige dijkversterking. Die keuze waarborgt dat toekomstige dijkversterkingen tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten gerealiseerd kunnen worden.

Waterhuishoudingsplan 2010 - 2015, Provincie Friesland

Het gaat om de ruimtelijke kwaliteit van het Streekplan, de bestuurlijke aandachtspunten van kennis-economie, innovatie van de watersector en watertechnologie en het streven naar samenhang in kwaliteiten voor mensen, werk en omgeving. Uiteindelijk wordt met dit nieuwe plan aangekoerst op Fryslân is “Wiis mei Wetter”: Wiis omdat kennis van water goed ontwikkeld is en Wiis omdat genoten kan worden van water in onze leefomgeving.

Het Waterhuishoudingsplan is in nauw overleg met Wetterskip Fryslân opgesteld. Uitgangspunt daarbij is geweest de trits: Bepalen, Vertalen en Doen. Provinciale staten bepalen aan welke eisen het watersysteem moet voldoen. Dit is in normeringen en strategische keuzes in dit Waterhuishoudingsplan en de Waterverordening vastgelegd. Wetterskip Fryslân is bij de voorbereiding van de strategische keuzes en het formuleren van de normen, voor zover deze regionaal bepaald kunnen worden, nauw betrokken geweest en heeft daarover advies gegeven. De Waterwet schrijft voor dat de waterbeheerders rekening houden met het provinciale plan bij de vaststelling van hun Waterbeheerplannen. De reden hiervoor is het belang van een juiste inbedding van het beheer van de waterschappen als functionele bestuursorganen, in de bredere algemene afweging op provinciaal niveau. In het verlengde hiervan ligt het provinciale goedkeuringsrecht voor het Waterbeheerplan van Wetterskip Fryslân.

De hoofdlijnen van het beleid voor Fryslân zijn gegroepeerd rond drie thema's: Waterveiligheid, Voldoende water en Schoon water.

Visie op uitvoering: gebiedsgericht te werken, bijvoorbeeld bij het gewenste peilbeheer, de normen voor wateroverlast, de maatregelen voor de KRW-doelen etc. De maatregelen die worden uitgevoerd moeten haalbaar en betaalbaar zijn. Gestreefd wordt naar een duurzaam en innovatief watersysteem in Fryslân. Met duurzaam wordt bedoeld dat klimaatbestendig gebouwd wordt met als tijdshorizon 2050 en 2100. De provincie wil aan de slag met zo weinig mogelijke bestuurlijke en ambtelijke drukte.

Waterbeheerplan 2010-2015, Wetterskip Fryslân

Het motto van Wetterskip Fryslân is duidelijk: WETTER JOUT DE ROMTE KWALITEIT
(Water geeft de ruimte kwaliteit)

De missie - Wetterskip Fryslân:

- is de regionale waterautoriteit voor Fryslân en het Groningse Westerkwartier;
- verzorgt het beheer van de watersystemen, waterkeringen en waterzuiveringen, zowel kwantitatief als kwalitatief;
- doet dat milieubewust, klantgericht en tegen zo laag mogelijke kosten;
- zorgt daarmee voor een veilig Fryslân en Westerkwartier in de zin van het voorkomen van overstromingen en wateroverlast;
- draagt bij aan een duurzaam leefmilieu waarin goed gewoond, gewerkt en gecreëerd kan worden en de kwaliteiten van natuur en landschap gediend worden;
- dit wordt gedaan in interactie met publieke en private partners.

Visie: Wetterskip Fryslân heeft deze missie concreet gemaakt aan de hand van een aantal kernbegrippen, te weten:

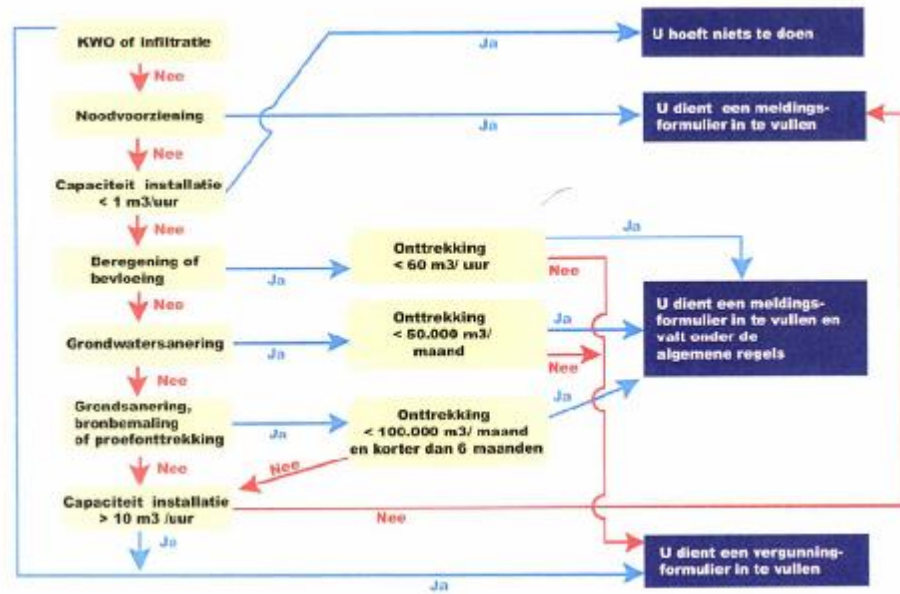
- een optimale uitvoering van het primaire proces (zorg voor waterveiligheid, voldoende en schoon water)
- een transparante verantwoording
- bestuurlijke en inhoudelijke deskundigheid
- een proactieve houding
- een heldere positie

Bijlage III : Ligging peilbuis B15F0275

NITG-Nummer	B15F0275
OLGA-Nummer	15FL0032
Rijksdriehoek coördinaten	176260, 540240
UTM31 ED50 coördinaten	682091, 5859099
Bepaling locatie	
Plaatsnaam	
Provincie	Friesland
Kaartblad	15F
Maaiveld (m - N.A.P.)	0.21
Bepaling maaiveld	

Bijlage IV : Schema grondwateronttrekkingen

Schema melding/vergunning grondwateronttrekkingen (Wetterskip Fryslân)